

(המשך מעמוד 65)

בראש המדינה — שמיר, ארנס וכהן-אורגד — הצביעו נגד הסכמי השלום, בשעה שבמצריים מובארק, עוסאמה אליבו ובוטרוס ראלי היו שותפים לחתימת הסכמי השלום. שריהביטחון, משה ארנס, היה יושב ראש ועדת החוקים והביטחון של הכנסת, והצביע נגד, ולכן חובתו כיום להתפטר, ואם מישו מפריע כיום לתהליך השלום עם מצריים, זה רק הוא. כמו שהוא הפריע אז, בזמן המשא ומתן על ההסכמים.

אלה היו חבריך למפלגה. נכון, ואני מצאתי את עצמי, בסוף שנת 1980, מתווכח עם חברי כל הזמן. ועם כל הכבוד לבורג, הוועדה לשיחות על האוטונומיה הפכה לוועדה להשגת האוטונומיה. תהום נפרעה בין אשכנזים ובין מזרחיים נפצרה עוד יותר בין חילוניים ובין דתיים. ואני שאלתי את עצמי אם על זה חלמתי כאלטרנטיבה למערך. כחרות אמרו שאני חותר נגד בגין.

„עלושת העומדים בראש המדינה, שמיר, ארנס וכהן-אורגד, הצביעו נגד השלום, בעוד שבמצריים מובארק, עוסאמה אליבו ובוטרוס ראלי היו בעדי”

לא חתרתי, פשוט לא הסכמתי איתו, אבל לא הלכתי לסניפים כדי לרבר נגדו או נגד הממשלה, והרגשתי שכל נושא השלום הולך לאיבוד, בגלל מנהיגות שלא הובילה אותנו ברוע נטויה.

מדוע אתה אומר מנהיגות, תאמר את שמו של האיש שהיה אחראי באופן ישיר.

אני לא רוצה לדבר על מנחם בגין. זה לא הזמן לדבר על האיש. את יודעת מהי המשמעות הכי מעניינת של הבחירות — העובדה שבפעם הראשונה בהיסטוריה, מנחם בגין לא השתתף בבחירות. זה לא הגיע, בהצמטת לא הגיע לו.

נחזור להתפטרות שלך. התפטרתי בגלל ניהול העניין. לא בגלל תקציב מישרד הביטחון?

זה היה הקש ששבר את גב הגמל. הגעתי להסכם עם יגאל הורוביץ, לחצני יד, ואשתי האוצר חזרו בהם והוא לא עמד בלחצים. לחצתי יד עם שרה-אוצר, לא עם איזה כלבלב, עם כל הכבוד לבלבלים. בריוק כמו עם הסכמי השלום. מסכימים על הסכמי השלום, ואחר-כך לא עומדים בהתחייבויות, נתנים לעניין להידרדר.

בסוף שנת 1980, הבנתי שאני לא יכול לשרת יותר כממשלה הזו, ומצד שני אני לא אהפוך לאופוזיציונר. אז הלכתי הביתה.

אומרים על ההתפטרות שלך, שהגבת כמו ילד קטן. לא נותנים לך מה שאתה רוצה, אז אתה שובר את הכלים. לא משחק יותר וזורק הכל.

זה היה מהלך של ילד קטן? זה היה מהלך של אדם מבוגר. מי שיושב כממשלה שהוא לא מאמין בה, ולא מתפטר, הוא ילד קטן. ילד קטן שלא רוצה לאבד את הצעצוע. הרבה אנשים התרגזו עליי כשהתפטרתי. וכשמתייגזים, הכי קל להשיג מיץ. אני לא מתרגש מזה.

היית שרי-ביטחון, התפקיד השני בחשיבותו בממשלת ישראל במדינה שהביטחון הוא המוטו הלאומי שלה. איך יכולת לזרוק מעליך תיק בלי-כך חשוב וללכת לקיפריה, אתה לא חושב שזה לא היה מעשה אחראי?

למה מעשה לא אחראי? השארתי את התיק למנחם בגין, והרי בתקופת מנחם בגין הושג הסכם של הפסקת-אש עם אש"ף בצפון, בתיווכו של חביב, ושמישהו יכחיש את זה? היתה הפסקת-אש של 11 חודש, עד שהם פגעו בארגוב כלונדרון. הרי בזמנו של בגין הפציצו את הכור העיראקי. הספינה שטה, אבל אני לא יכול להגיד שהיא הניפה על התורן את הרגל שלי. לא יכולתי להיות בצוות המוביל של הספינה, ואני חושב שעשיתי מעשה מבוגר ולא ילדותי, כשקמתי ועזבתי את ממשלת ישראל.

והלכת לקיפריה?

רע, לא בלי-כך מהר. נשארתי שנה בכנסת, והצבעתי אי-אמון כממשלה. תראי לי עוד אחד, שהוא חבר קואליציה ושהצביע נגד הממשלה על רקע מצפוני. בא אלי דוד לוי, ואמר לי — וייצמן, אל תצביע אי-אמון, תצא מפה, זה לא יפה. אמרתי לו — לוי, שאני אשתה קפה במזנון הכנסת, כשמצביעים אי-אמון כממשלה שאני לא מאמין בה?

ואו הורחתי מתנועת החרות, והמשכתי לשבת בכנסת, מודח מתנועת החרות. בר כבוד כתבתי ספר והספר הזה הוא ספר מחאה על אכזבתי מהליכוד.

לא היו לי אף פעם ציפיות מהמערך, וגם היום אין לי, אבל היו לי ציפיות מהליכוד, והתאכזבתי. כי-1981 עזבתי את הכנסת, ואז אדם התפטר מהממשלה, הצביע אי-אמון ולא הולך למערך. האם זה לא נכון ללכת ולעשות חושבים, או לעשות דבר משונה כמו להרוויח את לחמו, כאזרח עובד לא כמוסד ציבורי ולא כאוניברסיטה? הרווחתי את לחמי ביושר, בשותפות עם חברים טובים. עשיתי זאת, כי חשבתי שלא אלך לחיים פוליטיים, ועדיין היו לי ספקות. אמרתי — וייצמן, רחילק, אולי אתה טועה, אולי הליכוד ישתנה. שב תיראה מה העניינים, אל תרוץ. ואז הוצע לי עליידי המערך להצטרף, ואמרתי — לא!

וכשיהודי כמוני, שלקח חלק אדיר בהעלאת הליכוד ומתאכזב ממנו, זה נכון מבחינת ההיגיינה הציבורית לשבת בכתי.

וייצמן כסנדק

אני ידיד של שימעון פרס, ואני בידדות עם אריק שרון...!

לפחות חלק מחברי הממשלה טענו שדווחו לא נכון עליידי הרמטכ"ל דאז, רפאל איתן.

אם רימו אותם, שיעיפו אותם, שיקימו ועדת-חקירה על הצבא, לא על צברה ושאתילא. ואת כל זה אתה אומר בעת, לא בזמן שהיית צריך להגיד זאת. מדוע לא אמרת את זה בזמן המילחמה?

אמרתי כל הזמן, לחברים, לא לאמצעי התקשורת, הבעתי את דעתי גם באוזני שרי-הביטחון הנוכחי, שלא קיבל את דעתי, וגם פגשתי את בגין כאוגוסט '83. אמרתי להם שצריך לצאת מלבנון. שאלתי אותם מה המדיניות שלהם שם, מה עושים שם.

היה שלום עם לבנון? הנה של השלום עם לבנון? אמרתי לשמיר — איך אתה יכול להשוות את השלום עם לבנון לשלום עם מצריים. על השלום עם מצריים חתמו ראשי מדינות, ועל השלום עם לבנון חתמו מנכ"לים.

ובעת אתה מטיח האשמות בראשי הליכוד ובממשלה, ואילו אז, בשציפוי שתגיד את הדברים, שתקת. הייתי עושה טעות ציבורית. הייתי מוסיף שמן ודם למורורה.

איך לא הבעת את הודעותיך, את שאטיהנפש שלך, מהטבח בצברה ושאתילא. ציפו לתגובה שלך לא רק בארץ, גם בעולם הערבי, בעצם בעולם כולו, ואתה לא אמרת מילה.

אני לא מביע שאטינפש. אני לא אזרח רגיל, אני שרי-הביטחון לשעבר. שנה קודם עזבתי את הכנסת, הבעתי את דעתי כאוזני חברי הקואליציה. הייתי שרי-ביטחון, התפטרתי במחאה. תוספת השאגות שלי לא היתה מוסיפה. תודה כעד הקומפלימנט. אבל מה היתה מוסיפה עוד שאגה לשאגת ארבע-מאות האלף? השאגה הזו השיגה וערת צברה ושאתילא, והסטיה ועדת-חקירה כוללת לצבא. ואינני חוזר כי. כאפוי אינני רץ להפגנות-מחאה. אמרתי — את מחאתי אביע שכתגיע העת וכשארץ לבד. כך קמה יחד.

צינת קורב שאתה מקיים יחסי-ידידות עם האחראי למילחמת לבנון, אריק שרון.

ידידות זה דבר מוגזם. גרלנו באותו הכפר, אבל אני חולק על דיעותיו ועל דרכו. הפכו אותו לאשם העיקרי, ואני לא בלי-כך מסכים עם זה. נכון, יש לו חלק אדיר, אבל לא רק הוא אשם! למה אחרי מילחמת יום-הכיפורים התפטר כל הממשלה? לדעתי, אמצעי-התיקשורת עושים שירות אדיר לאריק. כל היום אריק שרון, אריק שרון, תאמיני לי, אני מכיר אותו. הוא נהנה מזה, הוא משמין מנחת.

אריק שרון הוא תופעה המפחידה כל אזרח שפוי במדינה הזו.

מה מפחיד? יש דמוקרטיה במדינה. לכולם יש זכות להשפיע על דעת-הקהל, גם לאריק שרון. את יודעת מה העלה את אריק שרון ל-42 אחוז? אמצעי-התיקשורת שלא יורדים ממנו. בזמן האחרון שמעתי שהוא ממש מיסכן. כמה עיתונאים שכל הזמן עולים עליי, החליטו לרדת ממנו.

אבל אתה לא ישבת בבית בזמנים רגילים, אתה ישבת בבית ולא סצית פה, בזמן שהמדינה הזו עברה מילחמה שספק אם תתאושש ממנה.

על מה את מדברת? אני מכיר חברי אופוזיציה שיצאו לשטח ונתנו עצות איך לצור על ביירות, איך לסגור את המים, איך לסגור את ביירות.

איזה חברי אופוזיציה? את שוב מחפשת שמות?

חברי האופוזיציה מהמערך אומרים שהם רומזו עליידי ראשי הממשלה. הם טוענים שהסכימו למילחמה עד 40 ק"מ.

למה לדבר הרבה, תברקי מה אמר יצחק רבין. מה שהיה חסר אז לכל המהומה הזו, ששרי הביטחון לשעבר גם הוא יביע את דעתו.

מדוע שתקת אחרי הטבח בצברה ושאתילא?

ומה השיגו אלה שלא שתקו? במקום ועדת חקירה על כל המילחמה, הם השיגו ועדת-חקירה על הטבח בלבד. אני, לעומת זאת, ניסיתי להשפיע על חברים מהליברלים. אמרתי להם שהם שותפים למעשה מריני לא נכון, וההיסטוריה תשפוט. אמרתי להם שיש להם הורמנות לעשות משהו בנדרון. הם לא עשו, וזו

„אלה שהכנינו בכיכד מלכיישראל נגד הטבח השיאו ועדת-חקירה מוגבלת, במקום להשיג ועדת-חקירה על המילחמה כולה”

היתה המעורבות שלי כשרי-הביטחון לשעבר, כאיש-ציבור. הוחרתי שיבוא היום ואלך לבחירות, ומי שיהיה שותף למילחמה הזו, לא ילך איתי.

ומה בקשר לאברשה טמיר, תרי האיש והיא יותך ממעורב במילחמת-לבנון, והוא הולך איתך ברשימה.

אברשה טמיר הוא לא נבחר. הוא איננו חבר-כנסת. הוא איש-צבא.

שהיה שותף פעיל מאוד במילחמה הזו.

הוא לא היה שותף פעיל יותר מכל אחד אחר. היה לו תפקיד. תפקידו של הדרג הפוליטי הוא לשמור על הצבא. דרג פוליטי, שהצבא שומר עליו, שהצבא משיפע עליו, כמו במיקרה של מילחמת-לבנון, הוא עקום. כשאני הייתי שרי-ביטחון זה לא עבר כך! אני העפתי אלוף, נוספתי במוטה גור, שהיה רמטכ"ל, אחרי שהביע דיעה על סאדאת מעל בימת הכנסת. מה את מאשימה את הדרג הצבאי?

וייצמן עם אברשה טמיר

אנשי גוש אמונים אמרו שאני יותר נחמד לערבים...!